EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

SAVARIA REGIONÁLIS PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ ÉS KUTATÓ KÖZPONT

9700 Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4, Tel.: (36-94) 519-600
E-mail: fejlesztes@srpszkk.elte.hu; honlap: www.srpszkk.hu
OM: 200 851, Felnőttképzési nyilvántartási szám:
B/2021/000476

Interreg AUSTRIA-HUNGARY Co-funded by the European Union
BOUNCE BACK
A COMPETENT BORDER REGION

A XXI. századi szövegértés fejlesztésének feladatai és lehetőségei

10 órás pedagógus-továbbképzés

A továbbképzés képzője: Szegleti Veronika

A továbbképzés célja:

A képzés kiemelt célja, hogy felhívja a résztvevők figyelmét a szövegértés fejlesztés folyamatának mindenkori aktualitására, jelentőségére, hiszen az állandóan változó körülmények nélkülözhetetlenné teszik az új helyzetekhez való igazodást e területet illetően is. A téma nem csupán időszerű, hanem az abban való pedagógusi jártasság kifejezetten fontos a jelen környezetben felnövő generáció tanítása, és fejlesztése során, annak érdekében, hogy a jövőben sikeres, és cselekvőképes felnőttekké tudjanak majd válni a diákok.
A 10órás képzés további célja az is, hogy a résztvevők ne csupán megismerhessék az értő olvasás fejlesztésének lehetőségeit, hanem maguk is képesek legyen a tanórai munkájukba illesztetten az egyéni közösségekhez, és diákokhoz, valamint az általuk tanított tárgyakhoz igazított feladatokat készíteni.

A továbbképzés rövid tartalma, kimenete:

Az olvasás, és a szövegértés fejlesztésének területe kiemelt szerepet kap az általános iskolai oktató-nevelő munka megvalósítása során, hiszen ennek a képességnek a birtoklása merőben szükséges ahhoz minden gyermek számára, hogy boldogulni tudjon bármely tantárgy, s majdan bármely szakma tanulása során.
Ezért egyértelmű tény, hogy ennek fejlesztésére szolgáló módszerekkel, valamint a fejlesztés megvalósításának hátteréül szolgáló elméleti ismeretekkel, a köznevelés bármilyen területén dolgozó szakembernek tisztában kell lennie.
Annál is inkább, mivel az állandóan változó társadalmi, és környezeti körülmények nem csupán hatással vannak az értő olvasás eléréséhez szükséges készségek és képesség kialakítására a tanulókban, hanem új és kifejezetten az adott helyzethez, és körülményhez alkalmazkodó, csak és kizárólag adaptív módszertannal kivitelezhető fejlesztési lehetőségekre van szükség.
A képzés során a résztvevők nem csupán a szövegértés fejlesztésének módszereiről kapnak tájékoztatást, hanem lehetőségük lesz azokat a gondolkodási műveletek is elsajátítani, amelyek nélkülözhetetlenek az olvasási készség fejlesztésében.

Emellett az adaptív pedagógia szakirodalmába is betekintést nyernek, mivel az értő olvasás kialakításához nélkülözhetetlen a kapcsolat, a kompetencia és az autonómia területeit érintő egyéni szükségletekhez való igazodás.
Így a képzésen jelenlévők ennek megfelelő, a hétköznapi oktató-nevelő munka során jól alkalmazható lehetőségekkel is megismerkedhetnek, melyekkel nem csupán az olvasási készség fejleszthető tudatosan, hanem egyéb területek, illetve részképességek is egyaránt.
Az elméleti tudnivalók feldolgozását követően a jelenlévők gyakorlati formában is kipróbálóivá és fejlesztőivé válnak az általuk tanított tantárgy, és korosztály számára hatékony eszközök, s a hétköznapokban zajló oktató-nevelő munka során jól alkalmazható játékos feladatok kidolgozásának.
Így eleve birtokukban lesz néhány olyan eszköz, mellyel az általuk tanított diákok célirányos, és kifejezetten tudatos fejlesztése kezdődhet meg az adott gondolkodási műveletek mentén.
A képzésen való részvétel lehetőséget nyújt számos jó gyakorlat megismerésére is, valamint a fejlesztési lehetőségek tananyagba illeszthetőségének feltérképezésre, meghatározására egyaránt.
Ismeretek szerezhetők továbbá a világhálón való tudatos eligazodás elősegítésének témakörében, és a szövegértéshez kötődő hazai és nemzetközi mérések tartalmi keretének, és eredményeinek megismerésében, összegzésében egyaránt.
Az olvasási készség fejlesztéséhez nélkülözhetetlen gondolkodási műveletek, mint például az információ-visszakeresés, a kapcsolatok és összefüggések felismerése (relációs szókincs, rész-egész viszony, ok-okozati összefüggések), valamint az értelmezés területeihez kötődő gyakorlatok, módszertani útmutatások nem csupán a hagyományos, nyomtatott szövegekhez igazítottan kerülnek bemutatásra, hanem a digitális úton elérhető szövegek feldolgozásához szükséges ismeretek és feladatok kapcsán is.
A képzés során összehasonlításra, és kiemelésre kerülnek a különböző szövegformátumok, a hagyományos és a digitális szövegek hatékony feldolgozásához kellő kompetenciák, illetve olyan tanulástámogató alkalmazások használatába is betekintést nyernek a résztvevők, amelyek elősegíthetik a diákok értő olvasásának a fejlesztését, és megfelelően illeszthetők a tanulók digitális kultúrájának kialakításához.
Ezen alkalmazások tudatos, és jól előkészített használata kifejezetten jótékonyan szolgálják a digitális szövegértés hatékonyságát.
Összességben a résztvevőknek lehetőségük lesz olyan módszertani gyakorlatokra szert tenni, valamint olyan a hétköznapi tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben is használható eszközt készíteni, melyek alkalmazásának segítségével elősegíthető a jövő generáció szövegértésének fejlesztése mind hagyományos, mind digitális szövegek megértéséhez kötődően egyaránt.

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

SAVARIA REGIONÁLIS PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ ÉS KUTATÓ KÖZPONT

9700 Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4, Tel.: (36-94) 519-600
E-mail: fejlesztes@srpszkk.elte.hu; honlap: www.srpszkk.hu
OM: 200 851, Felnőttképzési nyilvántartási szám:
B/2021/000476

Interreg AUSTRIA-HUNGARY Co-funded by the European Union
BOUNCE BACK A COMPETENT BORDER REGION

A továbbképzés tematikája:

Sorszám:	A tematikai egység címe:	Munkaformák, tevékenységek:	Óra
1.	A szövegértés alapjai, az olvasástanítás módszerei, jelentősége a XXI. századi követelmények tükrében.	oktatói bemutató/egyéni munka (jegyzetelés)	2
2.	Mérések, értékelés a szövegértési kompetenciák területéről (országos kompetenciamérés, PISA)	oktatói közlés/frontális munka (rögzítés)	2
3.	A komponensrendszer ismertetése, gondolkodási műveletek rendszerének funkciói	oktatói közlés/egyéni munka (jegyzetelés)	2
4.	A szövegértés fejlesztésének lehetőségei, feladattípusok, feladatbankok megismerése, kipróbálása	oktatói közlés/frontális munka (válogatás)	2
5.	Fejlesztő feladatok, gyakorlatban használható eszközök készítése egyéni munkában a mintapéldák alapján	egyéni munka (feladatkészítés a meghatározott paraméterekkel)	2

Felhasznált és ajánlott irodalom:

ELTE Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ (2018-2021): *CODES feladatbank*. https://codes.feladatbank.elte.hu/ (2025.03.11.)

Gonda Zsuzsa (2015): *Digitális szövegek olvasásának típusai és stratégiái.* ELTE, Budapest. (Bölcsészet- és Művészetpedagógiai Kiadványok; 7.) https://metodika.btk.elte.hu/dstore/document/5814/7-TAMOP_BTK_BMK_7-Digit%C3%A1lis_sz%C3%B6vegek.pdf (2025. 03.11.)

Gonda, Zsuzsa (2018): Digitális szövegfeldolgozás. *Anyanyelv-pedagógia*. **11.** 2.sz. 66-77. https://anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=733 (2025. 03.11.)

Nádasi Mária, M. (2012): *Adaptivitás az oktatásban.* ELTE Eötvös Kiadó, Budapest

Steklács János (2014). A szemmozgás vizsgálatának lehetőségei az olvasás és a vizuális információfeldolgozás képességének a megismerésében. *Anyanyelv-pedagógia*. **7.** 3.sz. [csak online] http://anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=524 (2025. 03.11.)